

gemeente harderwijk

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Algemeen Programma 7

Volksgezondheid

Volksgezondheid vormt de basis voor welzijn, participatie en brede welvaart. De vergrijzing, de ongelijke kansen op gezondheid en de veranderingen in leefstijl maken dat gezondheid blijvende aandacht vraagt. Een integrale aanpak en samenwerking tussen de verschillende partijen is nodig, met een verschuiving in focus van zorg en ziekte naar gezondheid en welzijn. Positieve Gezondheid en gezondheid in al het beleid is daarbij het uitgangspunt. Een gezonde samenleving stelt mensen in staat regie te nemen en veerkrachtig te zijn.

Wij stimuleren en activeren onze inwoners om te kiezen voor gezonde leefgewoonten die bijdragen aan gezond opgroeien en vitaal ouder worden. We zetten in op preventie, het creëren van een gezonde fysieke én sociale leefomgeving en verkleinen gezondheidsverschillen tussen bevolkingsgroepen, zodat iedereen de kans krijgt om in goede gezondheid te leven.

Wij werken aan een gezonde en duurzame leefomgeving. Waarbij duurzaamheid prioriteit heeft en integraal wordt meegenomen in alle opgaven en werkzaamheden. Aangezien duurzaamheid iedereen aan gaat werken wij met inwoners en ondernemers samen om de duurzaamheidsdoelen te realiseren.

Uitvoeringsagenda 'Duurzaamheid'

Om uitvoering te geven aan de vastgestelde duurzaamheidsvisie, worden projecten uitgevoerd zoals opgenomen in de uitvoeringsagenda duurzaamheid 2027-2028. Deze projecten dragen minimaal bij aan de doelstellingen van één van de volgende vier pijlers: circulariteit, biodiversiteit, klimaatadaptatie en energietransitie.

Werken aan een gezonde leefomgeving

Rijkswaterstaat (RWS) werkt aan de vervanging van oude geluidsschermen langs de A28. De nieuwe schermen dragen bij aan lagere geluidbelasting op de omgeving en de woningen. Met een financiële bijdrage van de gemeenten kan een deel van de schermen hoger worden uitgevoerd dan wettelijk is vereist.

Inhoud

Dit programma omvat activiteiten die gericht zijn op een gezonde leefstijl, gezondheidszorg, milieu, duurzaamheid, integrale handhaving en vergunningverlening, afvalverzameling en reiniging, riolering en waterzorg, alsmede de gemeentelijke begraafplaats.

Ontwikkelingen

Volksgezondheid

Nieuw regionaal gezondheidsbeleid

In navolging van de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid (december 2025) vernieuwen we ons regionaal gezondheidsbeleid. In 2026 zijn we gestart met het proces om het huidige beleid te evalueren en de voorbereidingen te treffen voor een nieuwe nota, samen met de gemeenten in de regio Noord-Veluwe, Zeewolde en de GGD NOG. In 2027 krijgt het een vervolg met als resultaat nieuw regionaal gezondheidsbeleid. Het beleid wordt opgesteld in lijn met de Nota Sociaal Domein, de omgevingsvisie en de doelstellingen vanuit het AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijn Akkoord).

Aanvullend Zorg- en Welzijns Akkoord (AZWA)

Om onze gezondheidsdoelen te halen en aanspraak te maken op overheidsgeld, werken we steeds intensiever samen in de regio. Het AZWA is de directe opvolger en versneller van het IZA (Integraal Zorgakkoord) en het GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord). Samen met de regio Noord-Veluwe en Zeewolde is in 2026 een regionale werkagenda AZWA opgesteld, waarin we de verplichte minimale afspraken (de zogenoemde basisfunctionaliteiten) voor zorg en welzijn hebben vastgelegd. Vanaf 2027 geeft onze gemeente lokaal én regionaal uitvoering aan de doelstellingen en acties vanuit de werkagenda, waaronder het realiseren van de basisfunctionaliteiten uit het akkoord.

Toekomstbestendige en integrale jeugdgezondheidszorg (0-18 jaar)

Om de continuïteit van zorg voor kinderen en gezinnen te verbeteren, vormen we de huidige opgesplitste jeugdgezondheidszorg om naar één integrale organisatie voor 0 tot 18 jaar. Na regionale besluitvorming eind 2026 over de definitieve uitvoerder (de GGD of een private aanbieder), staat 2027 in het teken van een zorgvuldige voorbereiding en transitie. Hiermee borgen we een soepele start van de vernieuwde, doorlopende jeugdgezondheidszorg per 1 januari 2028.

Borgen van suïcidepreventie binnen onze gemeentelijke taken

Vanaf 2026 is het voorkomen van zelfdoding (suïcidepreventie) voor ons een nieuwe wettelijke taak, vastgelegd in de Wet publieke gezondheid. In 2027 gaan we hier in regionaal verband en lokaal verder invulling aan geven. De nadruk ligt daarbij op het voorkomen van problemen, het regisseren van het netwerk en het verbeteren van de samenwerking met alle betrokken partijen.

Milieu

Kaderrichtlijn Water (KRW)

Er is landelijk veel te doen over de kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater. Net als elders in Nederland is op de Veluwe sprake van een toenemende onbalans in de zoetwaterverdeling (periodiek te nat, te droog of te vies).

Met name de chemische- en ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater in Nederland voldoet niet aan de landelijke doelstellingen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (2000). De tijd dringt, want in 2027 moeten alle EU-lidstaten voldoen aan de doelen die in deze richtlijn zijn gesteld. Dat geldt ook voor de Oostelijke Randmeren waar het gezuiverde afvalwater van de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Putten op wordt geloosd (via rioolwaterzuiveringsinstallatie Harderwijk).

Het halen van de doelen vanuit de KRW werd vooral gezien als een opgave voor de waterschappen en Rijkswaterstaat (waterbeheerders) en Provincies (strategisch beheer grondwater). Maar ook gemeenten hebben een verantwoordelijkheid. Door allerlei activiteiten van inwoners en bedrijven worden milieubelastende stoffen rechtstreeks in het milieu gebracht en via omwegen in het oppervlaktewater of grondwater terecht kunnen komen. Maar ook via afvalwater worden stoffen op de gemeentelijke riolering geloosd. Veel van deze stoffen worden niet door een rioolwaterzuivering verwijderd, waardoor ze alsnog in het milieu terecht komen. De laatste paar jaar wordt er steeds meer aangedrongen op een bronaanpak waarbij ook gemeenten in beeld komen als bevoegd gezag voor lozingen door huishoudens en bedrijven op het gemeentelijk riool (de zogenaamde indirecte lozingen).

Bovendien heeft Waterschap Vallei en Veluwe een aantal jaren terug het signaal afgegeven dat rioolwaterzuiveringsinstallatie Harderwijk aan de grens van de capaciteit zit. Ook rekening houdend met de verwachte toename van huishoudelijk afvalwater door de woningbouwopgave. Dit betekent dat er geen vergunningruimte meer is voor nieuwe/uitbreiding van grote bedrijfsmatige lozingen.

Verbonden partijen

- Afvalsturing Friesland N.V.
- N.V. Friesland Milieu
- GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)
- Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe
- Omgevingsdienst Veluwe (ODV)
- Warmtenetwerk Harderwijk
- Zonnepark Harderwijk

Beleidskaders

- Omgevingsvisie Harderwijk 2040
- Grondstoffenplan "Van Afval naar Grondstof tot nadenken 2025-2030"
- Duurzaamheidsvisie "De Duurzame Stad"
- Circulaire economie beleid "De Circulaire Stad"
- Natuur- en Groenvisie "Harderwijk Natuurlijk Groen!"
- Energietransitiebeleid "De Energieke Stad"
- Beleidsuitwerking en Uitvoeringsagenda Riool, Water en Klimaatadaptatie (BURWKa)

- Beleidsuitwerking en Uitvoeringsagenda Natuur en Groen (BUNG)
- Beleid inpassing zonnepanelen
- Beleidsnotitie begraven en cremen Harderwijk
- Zuiveringskring Afvalwaterketenplan WHEP 2015-2023
- Nota Volksgezondheid “Samen verder voor een Gezond Noord-Veluwe 2022-2025”
- Nota Sociaal Domein ‘Samen doen wat nodig is’
- Regioplan Noord-Veluwe en Zeewolde (Integraal Zorg Akkoord)
- Werkagenda AZWA regio Noord-Veluwe en Zeewolde (Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord)
- Preventie- en Handhavingsplan NIX18

Taakvelden Programma 7

7.1 Volksgezondheid

Portefeuillehouder(s): D. Pool-Smit

Domein: Mens & Maatschappij

Wat willen we bereiken?

Stimuleren van een gezonde leefstijl en bijdragen aan een gezonde leefomgeving

We stimuleren alle inwoners om een actieve en gezonde leefstijl te hanteren door in te zetten op kansrijk/gezond opgroeien, vitaal ouder worden, een gezonde leefomgeving, terugdringen van gezondheidsachterstanden en het bevorderen van mentale gezondheid. Dit doen we onder andere door het stimuleren van gezonde keuzes (leefstijl), het zo inrichten van de fysieke en sociale omgeving dat deze uitnodigt tot een gezonde en actieve leefstijl en deze ruimte biedt voor ontmoeten.

We faciliteren de verschuiving van de focus op zorg en ziekte, naar het proactief bevorderen van gezondheid, preventie en welzijn. Dit doen wij door te kiezen voor een integrale benadering van gezondheid en te stimuleren dat gezondheid een plek krijgt in alle beleidsdomeinen.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeren werkagenda AZWA regio Noord-Veluwe en Zeewolde

Eind 2025 is het landelijke Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) vastgesteld om de zorg toekomstbestendig te houden. De focus verschuift hierbij van het behandelen van ziektes naar het proactief bevorderen van gezondheid, welzijn en zelfredzaamheid. Dit vraagt om een sterke samenwerking tussen het medische en sociaal domein, zodat we problemen zo vroeg mogelijk aan de voorkant voorkomen. De basis van deze aanpak is het regionaal opbouwen van de 'basisfunctionaliteiten': een vast pakket aan ondersteuning dat in 2030 overal beschikbaar moet zijn. Om deze doelen te realiseren en aanspraak te maken op financiering, stelden we in 2026 met onze regiopartners een gezamenlijke werkagenda AZWA op. Hierin maakten we heldere afspraken over doelen, prioriteiten, financiën en verantwoordelijkheden. Vanaf 2027 geven we lokaal en regionaal actief uitvoering aan deze werkagenda.

Specifiek beleid

[Uitvoeren Preventie- en Handhavingsplan NIX18](#)

Met dit plan zetten we in op een combinatie van preventie en handhaving om te voorkomen dat jongeren onder de 18 jaar alcohol drinken en om alcoholverstrekking aan minderjarigen te voorkomen. Dit doen wij door het inzetten van handhavingsacties en preventieacties, zoals het nalevingsonderzoek NIX18 en het geven voorlichting aan ouders en jongeren over de effecten en risico's van alcohol.

Regulier beleid

[Uitvoeren lokaal en regionaal gezondheidsbeleid](#)

We zetten in op de volgende thema's en voeren diverse preventieprogramma's en aanpakken uit.

Kansrijk/gezond opgroeien: we stimuleren een gezonde en actieve leefstijl onder kinderen en jongeren en voeren de JOGG-aanpak uit. We stimuleren voor ieder kind een Kansrijke Start en geven uitvoering aan Nu Niet Zwanger en de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG).

Terugdringen van gezondheidsachterstanden: we sluiten aan bij initiatieven vanuit de nota sociaal domein en zetten onder andere via wijkgerichte aanpakken in op het verkleinen van gezondheidsverschillen en het versterken van gezondheidsvaardigheden.

Mentale gezondheid: we leggen de nadruk op een gezonde en veerkrachtige samenleving en het nieuwe thema suïcidepreventie. We voeren onder andere het programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) uit.

Vitaal ouder worden: we sluiten aan bij de gevolgen van de vergrijzing en voeren de ketenaanpakken Volwassenen naar Gezonder Gewicht (GLI) en valpreventie uit.

Gezonde leefomgeving: Iedere inwoner verdient een gezonde leefomgeving. We streven ernaar gezondheid structureel mee te wegen in ruimtelijke besluiten. Door de ruimte om ons heen zo in te richten dat deze welzijn en gezond gedrag stimuleert, verlagen we op de lange termijn de druk op de zorg. Om dit te laten slagen, is een integrale samenwerking tussen alle betrokken partijen en beleidsterreinen essentieel.

Regulier beleid

[\(Door\)ontwikkelen van een regionale en/of lokale aanpak suïcidepreventie](#)

Vanaf 1 januari 2026 is suïcidepreventie een nieuwe wettelijke taak van de gemeente. In 2027 geven we de invulling van deze taak verder vorm en ontwikkelen we een regionale en/of lokale aanpak suïcidepreventie.

Regulier beleid

[Opstellen nieuw regionaal gezondheidsbeleid](#)

In navolging van de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid (december 2025) vernieuwen we ons regionaal gezondheidsbeleid. Na de start in 2026 evalueren we nu het huidige beleid en bereiden we een nieuwe nota voor, samen met de gemeenten in de regio Noord-Veluwe, Zeewolde en de GGD NOG. We betrekken onze lokale en regionale partners actief bij dit proces. In 2027 resulteert dit in een nieuw regionaal gezondheidsbeleid. We stellen dit beleid op in lijn met de Nota Sociaal Domein, de Omgevingsvisie en de doelstellingen vanuit het AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord).

Regulier beleid

[Ontwikkelen en uitvoeren van verslavingspreventie](#)

Investeren in preventie is de meest effectieve manier om de hoge maatschappelijke en persoonlijke kosten van verslaving te voorkomen. Door vroegtijdig in te grijpen, voorkomen we dat beginnend gebruik uitgroeit tot een complex probleem. Door nu te investeren in de preventieve programma's bouwen we aan een gezondere en veiligere gemeente en voorkomen we de ingrijpende en kostbare gevolgen van verslaving op de lange termijn. We zetten onze partner Tactus Verslavingszorg in voor de uitvoering van een krachtig preventieprogramma in dat is gericht op drie pijlers:

- 1) Universele preventie: We geven al onze inwoners, met name jongeren, voorlichting over de risico's van alcohol, drugs en gokken.
- 2) Vroege signalering: We rusten professionals op scholen, in wijkteams en bij sportclubs toe om problematisch gebruik vroeg te herkennen.
- 3) Hulp toeleiden: We zorgen voor een duidelijke en laagdrempelige route naar hulp, zodat iedereen die dat nodig heeft, snel de juiste ondersteuning vindt.

Regulier beleid

7.2 Riolering

Portefeuillehouder(s): M. Heldoorn

Domein: Stad & Omgeving

Wat willen we bereiken?

Beheren van een gezonde grondwaterstand

Nadelige gevolgen van de grondwaterstand zo veel mogelijk voorkomen of beperken, voor zover het treffen van maatregelen doelmatig is en niet tot de taak van een waterschap, een provincie of het Rijk behoort.

Wat gaan we ervoor doen?

Monitoren grondwaterstand

Sinds 2009 is er een gemeentelijk grondwatermeetnet actief met 60 peilbuizen. Om trends te kunnen bepalen en daarop het beleid te kunnen aanpassen is het van belang om te kunnen beschikken over continue, betrouwbare en aansluitende meetreeksen over een zo lang mogelijke periode. Het monitoren van de meetdata is nodig om tijdig te kunnen ingrijpen als instrumenten falen of oorzaak en gevolg analyse te kunnen doen bij klachten/meldingen.

Regulier beleid

Wat willen we bereiken?

Verzorgen afvoer van water

Het zorgdragen voor een doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater, overtollig hemelwater en overtollig grondwater ter bescherming van de volksgezondheid en milieu.

Wat gaan we ervoor doen?

Zorg dragen voor waterafvoer en watertransport

Zorg dragen voor waterafvoer en watertransport. Dit is een wettelijke zorgtaak. In het IBOR-plan zijn hiervoor kwaliteitsambities geformuleerd.

Regulier beleid

Uitvoeren projectmatige werkzaamheden

Uitvoeren van de volgende projectmatige werkzaamheden:

- Vaststellen Systeembeschrijving Stedelijk Water
- Verwijderen onnodige verharding Lorentzstraat (bepalen bijdrage vanuit BuRWKA middelen). En zo zijn er nog ca. 10 meekoppelkansen op korte termijn.

- Raadsbesluit differentiatie tarief riool- en waterzorgheffing
- Actualiseren Meet- en Monitoringsplan Afvalwaterketen Harderwijk-Ermelo-Putten, (naast voor kwantiteit ook kwaliteit)
- Bodemonderzoek wadi's.

Regulier beleid

Monitoren afvalwaterketen

Door middel van vaste meetopstellingen wordt het waterniveau in het rioolstelsel op verschillende locaties gemeten. Monitoring houdt in dat meetdata continu in de gaten wordt gehouden zodat tijdig kan worden ingegrepen als er iets mis is met de meetinstrumenten zelf of te kunnen beoordelen of het systeem heeft gewerkt zoals bedoeld bij bepaalde belasting (bijvoorbeeld een neerslag gebeurtenis waarbij wateroverlast is opgetreden).

Regulier beleid

Samenwerken in de regio

Sinds 2006 werken we in werkregio Noord Veluwe samen op het gebied van Riolerings, Water en Klimaatadaptatie. Dit doen we vooral voor onderwerpen/opgaven die om een gemeentegrens overstijgende aanpak vragen zoals droogte, grondwateroverlast en aanpak indirecte lozingen. Financiële bijdragen vanuit het Rijk/Provincie kunnen alleen via zo'n werkregio worden aangevraagd.

Regulier beleid

Wat willen we bereiken?

Voorkomen van wateroverlast

Onacceptabele hinder en schade door extreme neerslag voorkomen.

Wat gaan we ervoor doen?

In stand houden bestaand rioolsysteem

In stand houden bestaande rioolsysteem. Volgens methodiek risico gestuurd beheer.

Regulier beleid

7.3 Afval

Portefeuillehouder(s): J. van Egmond

Domein: Stad & Omgeving

Wat willen we bereiken?

Opslaan en verwerken van afval

Het op een milieuvriendelijke en betaalbare manier inzamelen, opslaan, vervoeren en verwerken van huishoudelijk afval en grondstofstromen, op een manier die makkelijk en gebruiksvriendelijk is voor inwoners. Tegen aanvaardbare en kostendekkende afvaltarieven.

Wat gaan we ervoor doen?

Inzamelen en verwerken van afval

De effectiviteit van het afval en grondstoffenbeleid wordt gemeten d.m.v. meerdere kritische prestatie indicatoren. Afval en grondstof resultaten 2025:

- Hoeveelheid fijn restafval per inwoner per jaar; 74 kg
- Hoeveelheid grof restafval per inwoner per jaar; 21 kg
- Gemiddeld scheidingspercentage van alle grondstofstromen; 78%
- Gemiddeld recyclepercentage van alle grondstofstromen; 60%

Regulier beleid

Bijstellen en monitoren afvalstoffenbeleid

Bijstellen en monitoren afval en grondstoffenbeleid

Regulier beleid

Compenseren inwoners met medisch afval

Het verlenen van kwijtschelding en het bieden van een financiële compensatie voor mensen met medisch afval, waarbij tegelijkertijd het gescheiden en juist aanbieden van afval wordt gestimuleerd.

Regulier beleid

Innen afvalstoffenheffing

Het registreren van het aantal aanbiedingen restafval en het innen van afvalstoffenheffing.

Regulier beleid

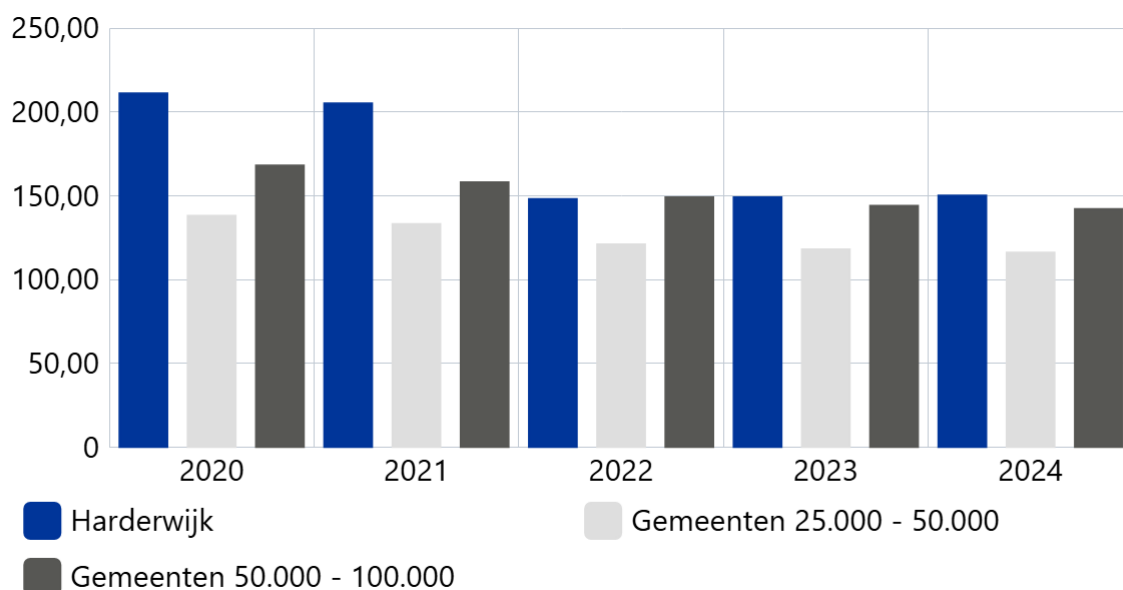
Uitbreiden strategische locaties

Onderzoeken naar uitbreiding van geschikte locaties waar textiel en glas aangeboden kunnen worden.

Regulier beleid

Verplichte beleidsindicatoren 7.3 Afval

Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner

Bron: CBS

Deze cijfers geven het totaal opgehaalde restafval inclusief verpakkingsmateriaal van Plastic, Metalen en Drankenkartons (PMD) weer. Omdat gemeente Harderwijk het PMD uit het restafval laat nascheiden door de afvalverwerker (Omrin), geeft dit een vertekend beeld. Vanaf eind 2021 publiceert CBS de cijfers voor 2020, exclusief PMD.

7.4 Milieubeheer

Portefeuillehouder(s): M. Heldoorn

Domein: Stad & Omgeving

Wat willen we bereiken?

Een duurzame en leefbare gemeente Harderwijk

We werken aan een duurzame en toekomstbestendige gemeente Harderwijk. Duurzaamheid is dan ook een leidend principe in ons handelen. Waarbij in de omgevingsvisie een duurzame ontwikkeling is gedefinieerd als een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien, in gevaar te brengen. We zorgen met iedere nieuwe duurzame ontwikkeling dat onze impact op onze leefomgeving verkleind.

Milieukwaliteit is een belangrijk onderdeel van de beleving van de fysieke leefomgeving. Hierbij hebben we het over de milieuaspecten zoals geluid, geur, bodem, externe veiligheid, luchtkwaliteit en milieugezondheidskwaliteit. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is het milieubeleid integraal opgenomen in onze Omgevingsvisie, waarbij de natuurlijke systemen (bodem, water, natuur en klimaat) leidend zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. De uitvoeringsaspecten van dit milieubeleid worden vertaald in het omgevingsplan. Bij ruimtelijke ontwikkelingen zorgen we ervoor dat de milieueffecten acceptabel zijn en ten minste voldoen aan de wettelijke eisen, met het oog op een duurzamer en gezonder Harderwijk en Hierden in 2040.

Wat gaan we ervoor doen?

[Uitvoeren uitvoeringsprogramma Duurzaamheid](#)

Op basis van een nog op te stellenuitvoeringsagenda Duurzaamheid 2027-2028 wordt gewerkt aan de duurzaamheidsdoelstellingen zoals opgenomen in de Omgevingsvisie. Deze projecten dragen minimaal bij aan de doelstellingen van één van de volgende vier pijlers: circulariteit, biodiversiteit, klimaatadaptatie en energietransitie.

In de uitvoeringsagenda duurzaamheid staan de projecten benoemd, waaraan wordt gewerkt in 2027. Dit betreft voornamelijk doorlopende projecten of projecten die gestart zijn in 2026. Een aantal voorbeelden zijn, campagne duurzame textiel, gebouw eigenaren stimuleren te isoleren, het vergroenen van privaat en openbaar terrein en voortzetting van het duurzaamheidsloket "Duurzaam in Harderwijk".

Elk jaar verschijnt er een voortgangsrapportage duurzaamheid. Hierin is te lezen wat er in het jaar is uitgevoerd en welke resultaten er zijn behaald. Q2 2027 verschijnt de voortgangsrapportage over het jaar 2026.

Regulier beleid

[De ODVeluwe voert voor ons milieutaken uit](#)

De Omgevingsdienst Veluwe voert veel milieutaken voor ons uit. Voor een groot deel van de milieutaken is de uitvoering door een omgevingsdienst een wettelijke verplichting.

Het verplichte takenpakket van de ODVeluwe bestaat uit de milieu VTH-taak (VTH = vergunningen, toezicht en handhaving). Dit is het zogenoemde basistakenpakket. Onderdeel van deze taak is ook de specifieke milieu-expertise die nodig is om de milieu VTH-taken uit te kunnen voeren. Het gaat met name om de milieu-expertise geluid, bodem, luchtkwaliteit, geur en externe veiligheid. Ook behandelen van milieuklachten over bedrijfsmatige activiteiten is een basistaak.

De ODVeluwe heeft ook een wettelijke taak als het gaat om asbest. De ODVeluwe is verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving op de asbestregelgeving. Dit omvat het beoordelen van sloopmeldingen, toezicht houden op asbestsaneringen en het handhaven van de regels rondom het verwijderen en verwerken van asbest.

Een ander belangrijk onderdeel van de taken van de ODVeluwe zijn de plustaken. Dit zijn milieutaken die niet behoren tot het basistakenpakket. Gemeenten kunnen zelf besluiten om plustaken onder te brengen bij de omgevingsdienst. De plustaken die de ODVeluwe voor gemeente Harderwijk uitvoert, bestaan uit adviseren over milieuthema's en natuur & ecologie, bijvoorbeeld voor gebiedsontwikkeling en het omgevingsplan.

Voor de uitvoering van de taken stelt de ODVeluwe jaarlijks een programmabegroting en een samenwerkingsovereenkomst op. De programmabegroting is de basis voor de samenwerkingsovereenkomst. De begroting en de overeenkomst zijn opgebouwd uit de programma's Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving en Advies. De programma's zijn opgebouwd uit producten, bijvoorbeeld vergunningen, controles en adviezen.

[Stimuleren van verduurzaming d.m.v. subsidies](#)

Net als voorgaande jaren stelt de gemeente Harderwijk ook in 2027 verschillende subsidies beschikbaar voor inwoners en bedrijven om te verduurzamen.

- De subsidie klimaatadaptieve voorzieningen, helpt inwoners en bedrijven bij het treffen van voorzieningen op privaat terrein die helpen de effecten van de klimaatverandering te beperken. Denk hierbij aan groendak, waterbuffer of het planten van een boom.
- Woningeigenaren van een slecht geïsoleerde woning met een WOZ-waarde tot € 429.300 (peildatum 1 januari 2022), kunnen in aanmerking komen voor de subsidie lokale aanpak isoleren. Deze subsidie kan ook aangevraagd worden door eigenaren die niet door een bedrijf, maar zelf de isolatie willen aanbrengen.
- Om schoolpleinen te vergroenen, is er voor scholen de subsidie groene schoolpleinen beschikbaar zolang het subsidieplafond nog niet is bereikt.

Regulier beleid

[Verduurzamen openbare ruimte](#)

Waar mogelijk worden duurzaamheidsmaatregelen meegenomen bij werkzaamheden in de openbare ruimte. In 2027 gaan we verder met het vergroenen van pleinen en straten en is de inzet om wanneer mogelijk de werkzaamheden emissieloos uit te voeren.

Regulier beleid

[Uitvoeren Schone Lucht Akkoord](#)

Het Schone Lucht Akkoord bestaat uit een groot aantal maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. De gemeente Harderwijk is een inspanningsverplichting aangegaan door het Schone Lucht Akkoord te ondertekenen. Niet alle maatregelen zijn voor ons van toepassing, bijvoorbeeld omdat bepaalde activiteiten niet plaatsvinden op het grondgebied van de gemeente Harderwijk. We zetten structureel in op het verbeteren van de luchtkwaliteit in de gemeente Harderwijk aan de hand van het Schone Lucht Akkoord. Waar nodig doen wij dat samen met de ODVeluwe waar wij de advisering over luchtkwaliteit hebben ondergebracht.

Regulier beleid

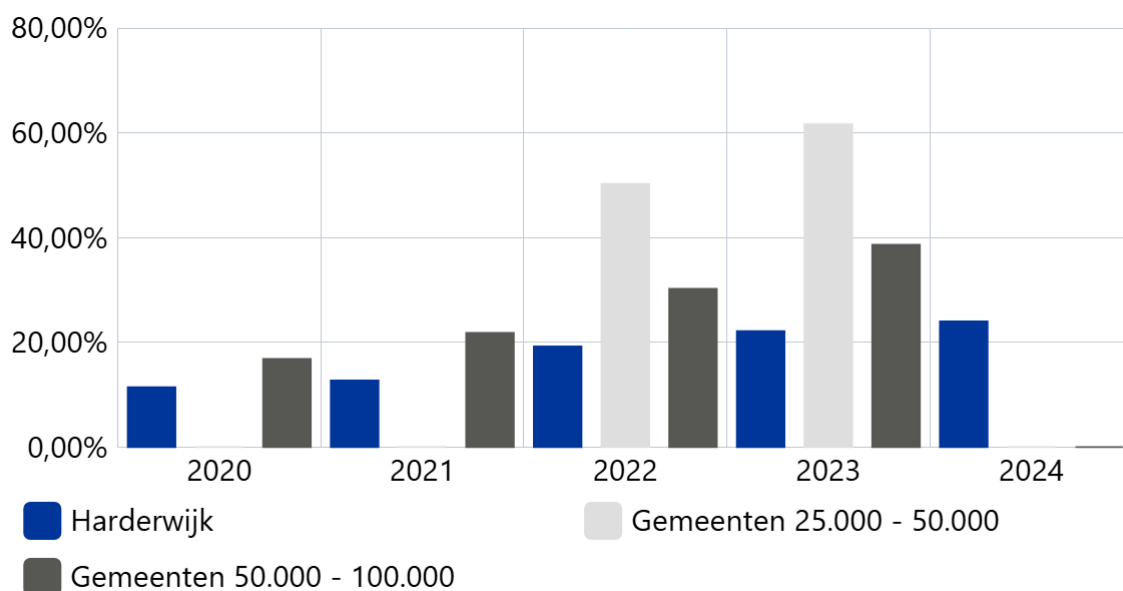
[Opstellen Omgevingsprogramma Energie](#)

In 2027 gaan we verder met het opstellen van het onderdeel Energie van het omgevingsprogramma Bouw en Infrastructuur (programma Energie). Omdat het verplichte warmteprogramma een onderdeel is van het programma Energie, wordt uiterlijk eind 2027 het programma vastgesteld door het college van B&W. Het programma Energie geeft duidelijkheid hoe de gemeente Harderwijk de komende jaren werkt aan het langer termijn doel, een klimaatneutraal en aardgasvrij Harderwijk in 2050.

Nieuw beleid

Verplichte beleidsindicatoren 7.4 Milieubeheer

Hernieuwbare elektriciteit

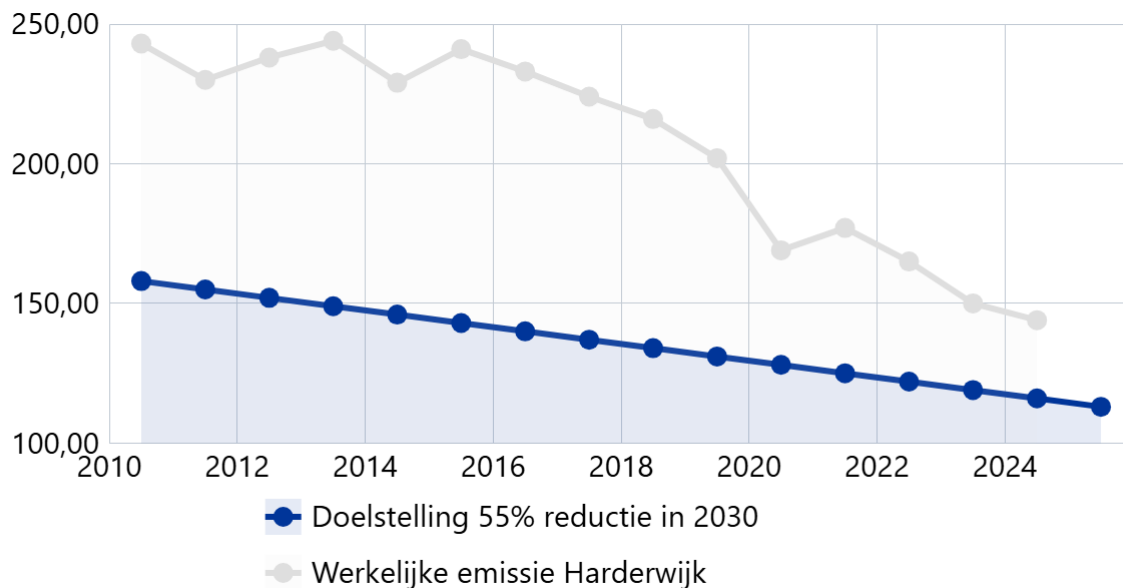

Bron: *Klimaatmonitor-RWS*

Door de productie van meer zonne-energie blijft het percentage duurzame elektriciteit ten opzichte van het totale elektriciteitsverbruik stijgen. In 2022 was de toename groter door de ingebruikname van het zonnepark Harderwijk. Of de stijging de komende jaren door zet is lastig te voorspellen. Denk hierbij aan factoren als netcongestie en afschaffing salderingsregeling die deze ontwikkeling remmen.

Facultatieve beleidsindicatoren 7.4 Milieubeheer

CO²-emissie per ton excl. CO²-uitstoot auto(snel)wegen

Bron: Klimaatmonitor

De afgelopen jaren is de CO₂-uitstoot gedaald. Dit komt deels door gemeentelijke ontwikkelingen, zoals verduurzaming van de woningvoorraad en realisatie van zonnecarport Harderwijk en deels door autonome ontwikkelingen zoals energiebesparing door de hogere energieprijzen door de oorlog in Oekraïne in 2022. Ondanks een dalende trend van de CO₂-uitstoot, is dit nog onvoldoende om op termijn het landelijke tussendoel van 55% reductie in 2030 ten opzichte van 1990 te halen.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Portefeuillehouder(s): J. van Egmond

Domein: Stad & Omgeving

Wat willen we bereiken?

Het verzorgen van een laatste rustplaats

Creëren en in stand houden van een functionele en piëteitsvolle laatste rustplaats toegankelijk voor een ieder. De gemeente heeft de plicht op grond van de wet op de lijkbezorging om een gemeentelijke begraafplaats te exploiteren.

Totaaloverzicht Programma 7

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029	Primitieve begroting 2030
Baten						
TV71 TV71 Volksgezondheid	903	682	0	0	0	0
TV72 TV72 Riolering	4.430	5.420	5.718	6.637	6.718	6.800
TV73 TV73 Afval	7.135	7.139	7.671	7.671	7.671	7.671
TV74 TV74 Milieubeheer	1.381	5.455	25	0	189	0
TV75 TV75 Begraafplaatsen en crematoria	1.266	1.390	1.423	1.422	1.422	1.422
Totaal Baten	15.115	20.087	14.836	15.730	15.999	15.893
Lasten						
TV71 TV71 Volksgezondheid	-3.338	-3.580	-3.290	-3.283	-3.279	-3.278
TV72 TV72 Riolering	-3.517	-4.676	-4.771	-5.701	-5.779	-5.858
TV73 TV73 Afval	-6.215	-6.217	-6.468	-6.476	-6.612	-6.590
TV74 TV74 Milieubeheer	-4.679	-9.479	-2.831	-2.919	-2.770	-2.768
TV75 TV75 Begraafplaatsen en crematoria	-1.243	-1.306	-1.346	-1.175	-1.172	-1.168
Totaal Lasten	-18.992	-25.259	-18.706	-19.553	-19.612	-19.662
Onttrekkingen						
TV73 TV73 Afval	795	572	395	395	395	395
TV74 TV74 Milieubeheer	731	2.434	76	91	91	91
Totaal Onttrekkingen	1.526	3.006	471	486	486	486
Storting						
TV74 TV74 Milieubeheer	-1.071	-659	-1.467	-378	-378	-378
Totaal Storting	-1.071	-659	-1.467	-378	-378	-378
Gerealiseerd resultaat	-3.422	-2.824	-4.865	-3.715	-3.504	-3.661

Financiële analyse begroting 2027 ten opzichte van begroting 2026

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitief 2027 - Totaal 2026
Baten	20.087	14.836	-5.251
Lasten	-25.259	-18.706	6.553
Onttrekkingen	3.006	471	-2.535
Storting	-659	-1.467	-808
Gerealiseerd resultaat	-2.824	-4.865	-2.041

Het resultaat van programma 7 is als volgt te verklaren

Taakveld (Bedragen x 1.000)	Onderwerp	Bedrag afwijking	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken (regulier en budget neutraal)	-843	1
	Kapitaallasten	290	2
	Doorberekende salariskosten	246	3
	Overige doorbelastingen	-48	4
	Verschuiving huuropbrengst MFC de Roef	-385	5
	Tariefberekeningen programma 7	106	6
	Incidentele effecten programma 7	-1.443	7
	Diversen	36	8
	Totaal	-2.041	

Toelichting op de financiële analyse

1. Onderhanden werken (regulier en budget neutraal)	Bepaalde budgetten die in 2025 niet (volledig) zijn benut, zijn vanuit de Jaarrekening 2025 meegenomen naar de Begroting 2026. In de Begroting 2027 komen deze budgetten te vervallen en ontstaat een nadelig effect.
2. Kapitaallasten	Jaarlijks worden de kapitaallasten bepaald op basis van de aanwezige activa en de nieuwe investeringen. Deze kapitaallasten worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/programma's en hebben voor dit programma een voordelig effect.
3. Doorberekende salariskosten	Jaarlijks wordt de verwachte urenbesteding per taakveld opgevraagd. De geraamde salariskosten worden op basis van deze urenbesteding doorberekend. Voor 2027 leidt dit ten opzichte van 2026 tot een voordelig effect.
4. Overige doorbelastingen	Naast salariskosten zijn er ook overige kostenposten die aan verschillende taakvelden worden doorberekend. Voor 2027 leidt dit ten opzichte van 2026 tot een nadelig effect.
5. Verschuiving huuropbrengst MFC de Roef	De begroting van de huurinkomsten vanuit MFC de Roef is verschoven van taakveld 7.1 naar taakveld 6.1. Hiermee staat de gehele exploitatie van het pand nu geraamd op het correcte taakveld. Dit levert een nadelig effect op programma 7 en een voordelig effect op programma 6 (per saldo neutraal).
6. Tariefberekeningen programma 7	De tariefberekeningen binnen dit programma zijn in taakveld 7.2 de riool- en waterzorgheffing, in taakveld 7.3 de afvalstoffenheffing en in taakveld 7.5 de begraafplaatsrechten. Deze tariefberekeningen worden geactualiseerd op basis van 100% kostendeckendheid. Aangezien er kosten van de tariefberekening buiten deze specifieke taakvelden vallen, zoals kwijtscheldingen en overhead, levert de bijstelling in de taakvelden van programma 7 een verschil op. Per saldo is het een neutrale bijstelling op de totale begroting. Zie paragraaf lokale heffingen voor de tariefberekeningen.
7. Incidentele effecten programma 7	Dit betreft diverse incidentele effecten vanuit incidentele budgetten en/of incidentele dotaties/onttrekkingen aan reserves. In dit geval betreft het met name een verschil in hoogte van dotaties (€ 808.000,-) aan de bestemmingsreserve Duurzaam vastgoed (gekoppeld aan en vanuit het vastgestelde DMJOP). Het restant wordt met name verklaard door taakveld 7.4 m.b.t. Duurzaamheid. De aard van deze middelen is veelal incidenteel en

gekoppeld aan zowel het Duurzaamheidsfonds en SiSa-regelingen zoals CDOKE en Lokale aanpak isolatie.

8. Diversen

Diverse kleine budgetwijzigingen hebben geleid tot een klein voordelig effect.
